

EGERARACSA KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA
2023. évi belső ellenőrzési jelentése

1 Belső ellenőrzés feladatellátásának biztosítása 2023. évben

1.1 Belső ellenőrzés jogszabályi előírása

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.v.) 119.§.(3)-(4) bekezdései írják elő az államháztartási szervezetek gazdálkodásában belső kontrollrendszer működtetését, melynek keretében gondoskodni kell belső ellenőrzés működtetéséről is.

1.2 Feladatellátás módja

18 település önkormányzatának képviselő-testülete az Möt.v. 87.§-ában biztosított hatáskörükben eljárva, mint önkormányzati társulásként létrehozták a Keszthely és Környéke Kistérségi Többcélú Társulást.

Egeraracsa Község Önkormányzat Képviselő-testülete 128/2022.(XI.30.) számú határozata alapján, az Önkormányzat és a Társulás megállapodnak abban, hogy 2023. évben a belső ellenőrzési feladatokat a Társulás belső ellenőre látja el az Önkormányzatnál.

1.3 A feladatellátás finanszírozása

A belső ellenőrzési tevékenység elvégzéséhez szükséges 7.706.820 Ft működési költséget 2023. évben a társult 16 település, valamint a csatlakozási szándékát kifejező további 6 település önkormányzati hozzájárulása biztosította. 22 település vonatkozásában a szakmai megvalósíthatóságot a belső ellenőri kapacitás számítása alátámasztotta. Az elvégzett ellenőrzések száma arányban állt a települések lakosságával, így a költségvetéseik összetettségével is. A hozzájárulás felosztásánál a települések teljesítőképessége az összesített helyi adó bevételek szerint lett alapul véve. A hozzájárulási rendszer alapja három adóerő-képességi sáv kialakítása volt és az egyes sávok hozzájárulási részének meghatározása.

A Társulási Tanács 24/2022. (XII.1.) számú határozata 2023. évben Egeraracsa Község Önkormányzata 38.265 Ft összegben járult hozzá. Az átadott támogatási összeg felhasználásáról a Társulás a tárgyévét követően 2024. január 22. napján elszámolt kimutatásokkal, összesítésekkel, és az eredeti számlák, bizonylatok hitelesített másolataival.

2 Belső ellenőrzés által 2023. évben végzett tevékenység bemutatása

2.1 Az éves ellenőrzési tervben foglalt feladatok teljesítésének értékelése

2.1.1 Az ellenőrzések tervezése, végrehajtása

A 2023. évi belső ellenőrzési munkatervet Egeraracsa Község Önkormányzatának Képviselő-testülete jóváhagyta az alábbi tartalommal:

Vizsgált intézmény	Ellenőrzés tárgya	Ellenőrzés típusa	Vizsgált időszak	Helyszíni vizsgálat ideje	Ellenőrzési jelentés kelete
Egeraracsa Község Önkormányzata	Adóbevételek beszédése, kintlévőségek,	Szabályszerűségi, Pénzügyi-gazdasági	2020.01.01 - 2023.02.28	2023. március - május	2023.05.09

	hátralékok alakulása				
--	----------------------	--	--	--	--

Egeraracsa Község Önkormányzatának gazdálkodási tevékenységét társulási megállapodás szerint a Zalaapáti Közös Önkormányzati Hivatal pénzügyi csoportja látta el Zalaapátiban.

Megfelelő kockázatelemzést követően került tervezésre a gazdálkodás ellenőrzése. A tárgyévre vonatkozó éves belső ellenőrzési munkaterv teljesítésre került az előírt ütemezés szerint. Ellenőrzés nem maradt el, illetve terven felüli ellenőrzésre nem került sor.

Az ellenőrzések végrehajtása során a belső ellenőrzési eljárás követte az önkormányzatra vonatkozó, hatályos Belső Ellenőrzési Kézikönyvben meghatározottakat. Hitelesített megbízólevél és ellenőrzési program alapján került végrehajtásra. A tapasztalatok ellenőrzési jelentésben lettek összegezve, mely megfelelt az előírásoknak. Megfogalmazta az ellenőrzés célját, részletesen bemutatta a megállapításokat, és ezek összefoglalását is elvégezte. Érdemi következtetéseket, ajánlásokat és megvalósítható javaslatokat tartalmazott, melyeket az érintettek észrevétel nélkül nem téve záradékban elfogadtak.

2.1.2 Az ellenőrzések összefoglaló megállapításai

Ellenőrzés: Adóbevételek beszédése, kintlévőségek, hátralékok alakulása

Az Önkormányzat gazdálkodási rendszerének egyik eleme a helyi adóztatás, amely alkotmányos jog. Egeraracsa Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Htv. 1.§. (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján megalkotta a 11/2010.(XII.15.) számú rendeletét a helyi adókról, amely 4 alkalommal került módosításra, a legutóbbi módosítás 2021. január 1-től van érvényben.

Látható, hogy a Htv., mint központi jogszabály törvényi kereteit betartva csak néhány helyi adóról hoztak rendelkezést. Így bevezették a kommunális jellegű adók között a magánszemélyek kommunális adóját, továbbá a helyi iparüzési adót. Nem vezették be viszont a kommunális jellegű adók között az idegenforgalmi adót, a vagyoni típusú adók között pedig az építményadót, a telekadót.

Az önkormányzat helyi adórendelet alkotási gyakorlata tükrözi a település sajátosságait, a kirótt adóterhek arányosak, alkalmazkodnak az adóalanyok vagyoni helyzetéhez, teherviseléséhez. Megállapítható, hogy a hatályban lévő, helyi adónemekre vonatkozó rendelet tartalmi értelmezése megfelelően követhető, szerkezeti felosztása is összhangban van a jogszabály gondolatmenetével.

Az adókról szóló rendelet tömören meghatározza az adókötelezettséget, az adó alanyait, az adó beszédésére kötelezett nyilvántartási kötelezettségét, az adó alapját, az adó mértékét, az esetleges adómentességet, adókedvezményt.

A magánszemélyek kommunális adójának felső határát a Htv. a meghatározott adótárgyanként, illetőleg lakásbérleti jogonként legfeljebb 17.000 Ft-ban állapítja meg. Az önkormányzati rendelet az adómértékét három kategóriában határozza meg: építmény után évi 21.000 Ft; a beépítetlen belterületi földrészlet után évi 6.000 Ft; a lakásbérleti jog után évi 21.000 Ft. Adókedvezmény illeti meg az önkormányzat illetékességi területén lévő, állandó lakos magánszemély tulajdonban álló beépítetlen belterületi földrészlet után – 6.000 Ft; az építmény után – 11.000 Ft. Az egeraracsai lakóhellyel rendelkező állampolgárokat pedig a lakásbérleti jog után – 11.000 Ft.

Ezek a mértékek magasabbak a központi jogszabály által megállapított felső határ lehetőségétől. De a törvényben meghatározott felső határt a Htv. 6.§. c) pontja szerinti lehetőséggel élve, a KSH által közzétett fogyasztói árszínvonal-változásával az előírt számítással módosítani lehet.

A helyi iparüzési adó évi mértéke rendelet szerint az állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetében kevesebb, mint a Htv. szerint megszabott 2%-os felső határ. Az adó évi mértéke: az adóalap 1,5%-a. Adómentesség illeti meg a bevallási kötelezettség mellett azt a vállalkozót, akinek a vállalkozási szintű adóalapja az 500.000 Ft-ot nem haladja meg.

Nem része a helyi adórendeleteknek, de a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény 11.§ (1) bekezdése értelmében azon Kibocsátónak, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá, talajterhelési díjat kell fizetnie, amelyet a helyi önkormányzat jogosult kivetni. Így további sokrétű feladatot jelent ennek a díjfizetési kötelezettségnek a megállapítása, majd a továbbiakban a Kibocsátó értesítése, felhívása a bevallásra, díjfizetési kötelezettségre.

Az aktuális jogszabályi változások közé tartozik, hogy a gépjárműadó adóztatási feladatait 2021. évtől a NAV veszi át. A 2020. évi LX. törvény 12. § (1) bekezdése pedig 2020. június 18. napjától hatályon kívül helyezte, hogy az önkormányzatot megilleti a belföldi gépjárműadó 40%-a. Ezáltal a gépjárműadó teljesmértékben központi adó lett, a továbbiakban nincs átengedett bevételi része.

Az 535/2020.(XII.1.) Korm. rendelet, majd törvényi erőre emelve a 2021. évi XCIX. törvényben az önkormányzatok számára adóstopot határozott meg, azaz a 2020. december 1. napján hatályban lévő helyi adómértékekhez képest 2021. évre magasabbat nem lehet megállapítani, a hatályban lévő kedvezményeket fenn kell tartani, újabb helyi adót nem lehet bevezetni.

A Közös Önkormányzati Hivatal SZMSZ mellékletét képező Ügyrendjében valósul meg az adóügyi gazdálkodás alapvető szabályozása. Az önkormányzat illetékességi területén ellátják a helyi adóztatás szakmai és pénzügyi-gazdálkodási gondozását, a konkrét teendőket az Ügyrend V.4. pontja teljes részletességgel felsorolja.

A feladatok végrehajtása a szabályzásokkal összhangban, és a folyamatok dokumentálásával valósult meg. A létszám alapvetően 1 fő volt, ami összhangban van az SZMSZ szabályozásával. A Zalaapáti Közös Önkormányzati Hivatalban a vizsgált időszakot tekintve Egeraracsa vonatkozásában Kurucz Eszter pénzügyi ügyintéző látja el az adógazdálkodási feladatokat.

A munkavállaló személyi anyagai között szerepelt az aktualizált munkaköri leírás, mely teljes körűen felülvizsgálatra került. A munkavállaló rendelkezik az előírt végzettséggel, szakképesítéssel, közigazgatási alap-, illetve szakvizsgával. A munkavállaló a leírásban foglaltakat aláírásával tudomásul vette. A dolgozó szükség szerint részt vesz továbbképzéseken.

A vizsgált időszakban (2020 – 2023. év) az Önkormányzat költségvetési rendeleteiben mindenkor megtervezték az önkormányzat bevételeit. Tervezési szinten a bevételek 2021. évben kiemelkedően magasra kerültek, de 2023. évre összességében már csak 62,8%-ot képviseltek 2020. évhez képest. Ez abszolút értékben 40.372 eFt elmaradást jelent. A közhatalmi bevételek tervezése 2020. évtől kezdve minden évben egyre kevesebb mértékű. A csökkenés tendenciája: 23%, majd további 20%.

Feldolgozásra került még 2020., 2021. és 2022. évekre az évente befolyt közhatalmi bevételek alakulása.

Az adóügyi előadó Egeraracsa település vonatkozásban elsődlegesen két helyi adóval (magánszemélyek kommunális adója, helyi iparüzési adó), és egy helyben hagyott központi adóval (gépjármű adó) kapcsolatosan végzi a tevékenységét. Az adóügyi feladatok ellátása sokrétűen kiterjed az adatszerzésre, adatgyűjtésre, adóbevallásra, adókivetésre, adóbeszedésre, az adók könyvelésére, az adók behajtására, valamint együttműködik más hatósági szervekkel. Ezen kívül jelentős feladatot ad még az idegen helyről kimutatott,

adók módjára behajtandó köztartozások nyilvántartása, beszedése. Viszont az ezek behajtásából származó bevétel a kiszabó hatóságot illeti, csak elenyésző része marad az önkormányzatnál.

2017. március 31-ig az adónyilvántartás vezetését a MÁK által rendszeresített (1989 óta) ÖNKADO programmal történt. 2017. április 1-től viszont áttértek az ASP ADO program alkalmazására. Az önkormányzati ASP rendszerhez (központi számítástechnikai hálózaton keresztül távoli alkalmazásslolgáltatást nyújtó számítástechnikai rendszer) való csatlakozásról Egeraracsa Község Önkormányzata döntött, így az intézményi kör komplex gazdálkodási feladatai ezen a rendszeren valósulnak meg.

Évente több végrehajtási cselekmény foganatosítása szükséges az adófizetési morál megtartása, a felhalmozódott hátralék csökkentése érdekében. Az önkormányzat esetében a vizsgált időszak éveit tekintve, adónemenként két-két előadói ív lett szűrőpróbaszerűen felülvizsgálva. Az előadói ívek rendszerezetten, átlátható és ellenőrizhető módon teljes körűen tartalmazták az adott témával kapcsolatban keletkező dokumentumokat. A felelős előadók a megkívánt jogszabályi és szakmai gondoskodással fogták össze és kezelték le az adóügyi hatósági feladatokat.

A belső ellenőrzés 2020. és 2022. év között többek között feldolgozta a helyi adók megfizetésére kötelezett adózók számának alakulását. A legtöbb adónem esetben az adózók száma változatlan maradt, vagy kismértékben növekedett.

A tárgy évre vonatkozó befolyt adóbevételek alakulását tekintve 2021. évre 13%-os csökkenés, majd 2022. évre további 12%-os csökkenés tapasztalható. Az adónemek megoszlási aránya pedig 2021. évi adóbevételek esetében: 59,5%-át a magánszemélyek kommunális adója; 40%-át a helyi iparüzési adó; 0,5%-át a pótlékok adja.

Az összesített adóhátralékok értéke nem elhanyagolható, hiszen 2020. évben a befolyt tárgy évi bevétel 30,8%-a volt a hátralék. A következő években pedig a tendencia fokozatosan romlott, hiszen a befolyt tárgy évi bevételekhez viszonyított arányuk 2021. évben 36,5% és 2022. évben 48,9% volt.

2022. évben a 1.440.496 Ft adóhátralék 57%-át a magánszemélyek kommunális adója, 16%-át a helyi iparüzési adó, 16%-át a pótlékok adta.

Egy költségvetési évben a tényleges adóbevételeket azonban befolyásolják az adótülfizetések is. Ezek 2020. évben 95,7%-ra, 2021. évben 23,7%-ra mérsékeltek, míg 2022. évben 0,5% többlet az adott évek adóelmaradásait. A rendszeréből fakadóan a helyi iparüzési adó tekintetében történnek jelentősebb előre fizetések.

A végrehajtási tevékenységnek 2018. január 1-től az Avt. 30.§ (1) bekezdése szerint kell történnie. Az adóhatóság a tartozás megfizetésére az adó felhívhatja, eredménytelen felhívás esetén, továbbá ha a felhívás alkalmazása a körülmények alapján célszerűtlen, a végrehajtást megindíthatja. Adótartozásnak minősül a határidőben meg nem fizetett adó.

Egeraracsa Község Önkormányzata Képviselő-testülete minden évben tájékoztatóban ismeri meg az Önkormányzat adóztatási helyzetét. A vizsgált időszakban az 106/2020.(XI.12.) számú, a 117/2021.(XII.8.) számú és a 129/2022.(XI.30.) számú határozatokkal fogadta el ezeket a beszámolókat az adóbevételekről és az adóbehajtások alakulásáról.

A beszámolók részletesen bemutatják a bevezetett egyes adónemek adott évi teljesítéseinek állapotát, közli a beszámolási időpontig (október, november) befizetett adómennyiségeket, illetve számot adnak az adóévet érintő, évközben történt esetleges adóügyi változásokról.

A Hivatal az adókezelési munkákat évente rögzített határidők szerint végzi el, melynek betartása és a szükséges munkafolyamatok elvégzése folyamatos terhelést ad. A vizsgált időszakban a behajtási tevékenységekre egyre több időt fordítanak, így minden adóhátralék

behajtása folyamatban volt, amelyeknél a végrehajtási tevékenységek természetesen áthúzódnak a követő évekre is.

A behajtási események részletes adatokkal történő jellemzése nem történik meg, mivel arról számolnak be, hogy az éves munka folyamatában a legkevesebb idő jut az adóhátralékok behajtására. Célszerű lenne még kitérni a bevételi tendenciákra is, az előző évekhöz viszonyított változásokat is szemléltetni kellene.

A vizsgált időszakban tapasztalható romló tendencia miatt az adóhátralékok növekedésében (30,8% - 36,5% - 48,9%) már mindenképpen igényli a behajtási cselekmények kampányszerű, intenzív alkalmazását. Főleg, hogy az előző évi hátralékok halmozódása látható a kevesebb időráfordítás miatt (648.293 Ft – 773.176 Ft – 973.767 Ft).

A kivetett adók hátralékának behajtása továbbra is nagy munkát igényel. A bankszámla adatok lekérése bankoktól, a munkahelyi adatok lekérése az Országos Egészségpénztártól az ügyfélkapun keresztül történik, melyhez be kellett szerezni a képviseleti jogosultságokat. A magánszemélyek esetében a behajtás sikere korlátozott, mivel sok esetben nincs nyilvántartott jogviszonya, behajtható jövedelme, vagy bankszámláján nincs fedezet. Az iparüzési adótartozás behajtása vezet leginkább eredményre, mert a vállalkozások bankszámlaadatai nyilvánosak és így inkasszálhatók. A gépjárműadó tartozások esetében a gépjármű forgalomból való kivonás felhívásának kiküldése után a legtöbb tartozó rendezi kötelezettségét.

Ezekben a határozatokban az Önkormányzat arról is nyilatkozik, hogy a koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében szükséges helyi adók intézkedéséről szóló 535/2020.(XII.1.) Kormányrendelet 1.§-a alapján az önkormányzati rendeletét nem módosítja.

Szűrőpróbaszerűen lettek kiválasztva a banki utalványrendeletek és csatolt dokumentumaik. A felülvizsgálatra került utalványrendeleten az érvényesítések, ellenjegyzések, kontírozások, könyvelések, teljesítés igazolások minden esetben hitelesítve voltak, valamint csatolták az alapbizonylatokat.

A feldolgozási munkafolyamatokat gyorsítja, hogy a banki utalási rendszer, az ELECTRA és a könyvelési rendszerben az ASP összekötésre került, így az adóteljesítések automatikusan áttemelhetők és nincs szükség a továbbiakban a kézi egyeztetésre.

Az adóügyi ügykezelést azonban megnehezíti a vizsgált időszakban, hogy központilag el kezdődött az ASP-Adó rendszerének a strukturális fejlesztése. A tájékoztatások szerint rengeteg hibával történik a feldolgozás, az új rendszer nem működik kielégítően. Ez sok-sok felesleges munkavégzést eredményez, sőt gátolja az adózási tevékenységet is.

A Zala Megyei Kormányhivatal adóigazgatási eljárások hatósági ellenőrzését folytatta le a Zalaapáti Közös Önkormányzati Hivatalnál. A 2019. január 1-től 2020. június 30-ig terjedő időszakra helyszíni ellenőrzést és az ügyiratok tételes vizsgálatát tartotta meg. Az erről szóló ellenőrzési jelentést 2021. január 26-án készítették el.

Az ellenőrzés összefoglaló véleménye volt, hogy a feladattal megbízott munkatársak a végrehajtásig terjedő adóügyi munkafolyamat csaknem egészét szakszerűen, a hatályos jogszabályoknak megfelelően végezték. A feltárt hibák tapasztalatait a jövőben hasznosítani, a végrehajtásokkal kapcsolatos gyakorlatot megváltoztatni szükséges.

2.1.3 Rendkívüli intézkedésre okot adó tapasztalatok

A belső ellenőrzések során nem merült fel olyan tény vagy adat, amely alapján az önkormányzat és intézményei dolgozóival szemben fegyelmi felelősségre vonásra, anyagi kártérítésre, szabálysértési, vagy büntetőeljárásra kellett volna sort keríteni.

2.2 A bizonyosságot adó tevékenységet elősegítő és akadályozó tényezők

Az Áht.70.§.(4) bekezdése szerint költségvetési szervnél belső ellenőrzési tevékenységet csak az államháztartásért felelős miniszter engedélyével rendelkező személy végezhet. **Szabó Béla belső ellenőr** rendelkezik a költségvetési szervnél belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásáról és kötelező szakmai továbbképzéséről szóló 22/2019. (XII. 23.) PM rendelet 2.§-ában meghatározott általános és szakmai követelményekkel, az előírt iskolai és szakmai végzettséggel, ellenőrzési területen szerzett szakmai gyakorlattal. A belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásában az **5115825** regisztrációs számon szerepel.

A költségvetési szervnél belső ellenőrzési tevékenységet végzők nyilvántartásáról és kötelező szakmai továbbképzéséről szóló 22/2019. (XII. 23.) PM rendelet 12. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt kötelező szakmai továbbképzést, az ÁBPE-továbbképzés I. képzésen 2018. június 8-án végezte el, tanúsítvány száma T-18ISZOBE-01/15589/2018. A PM rendelet 12. § (1) bekezdése b) pontjában foglalt kötelező szakmai továbbképzést, az ÁBPE-továbbképzés II. képzésen pedig legutóbb 2023. május 30-án végezte el, tanúsítvány száma T-22IIBUDASZBE-01/15589/2023.

A belső ellenőrzési munkatervben szereplő ellenőrzések végrehajtását az előkészítés, a helyszíni adatgyűjtés, lebonyolítás, megállapítások adminisztrációs összegzése, egyeztetések jelentették. A belső ellenőrzések végrehajtásában nem merültek fel akadályozó tényezők, összeférhetlenségi esetek.

Az ellenőrzések megállapításai a jegyző, az intézményvezető, a pénzügyi munkatársak folyamatos tájékoztatása mellett realizáló megbeszéléseken ismertetésre kerültek. Az ellenőrzési jelentések két példányban készültek, melynek egyik példánya átadásra került Egeraracsa Község Önkormányzata gazdasági tevékenységét ellátó Közös Önkormányzati Hivatal számára, másik példánya a Keszthely és Környéke Többcélú Kistérségi Társulás belső ellenőrzési vezetőjénél került iktatásra és tárolásra. Az ellenőrzésekről a belső ellenőrzési vezető vezeti a nyilvántartást és gyűjti a munkaanyagokat.

A belső ellenőrnek a feladat ellátásához szükséges tárgyi feltételek a működési költségvetése terhére, a Keszthely és Környéke Többcélú Kistérségi Társulás és a Gazdasági Ellátó Szervezet Keszthely között létrejött helyiség bérleti szerződés keretében a GESZ székhelyén kerül biztosításra iroda, bútorzat, irodatechnika, számítástechnika használatával, továbbá rendelkezésére áll Internet elérhetőség is.

2.3 A tanácsadó tevékenység bemutatása

A Bkr.2.§. r) pontja értelmében a tanácsadó tevékenység a költségvetési szerv vezetője részére nyújtott olyan hozzáadott értéket eredményező szolgáltatás, amelynek jellegét és hatókörét a belső ellenőrzési vezető és a költségvetési szerv vezetője a megbízáskor közösen írásban vagy szóban határozza meg anélkül, hogy a vezetői felelősséget a belső ellenőr magára vállalná. Ilyen tevékenység lehet a konzultáció, javaslatok tétele, szakmai segítségnyújtás.

2023. évben a társulási belső ellenőrzési kapacitás meghatározás egyik önkormányzat esetében sem tervezett, illetve különített el tanácsadó tevékenységre ellenőrzési napokat. A tanácsadás konzultáció és javaslatok tételén keresztül valósult meg, melyet a belső ellenőr egy-egy bizonyosságot adó ellenőrzésbe építve tett meg (javaslatok megtétele, szakmai segítség).

Az ellenőrzöttek részéről konzultációs lehetőség kérése telefonon keresztül történt. Ezek válaszára vagy azonnal, vagy egy-egy jogszabályi hivatkozás pontosítása érdekében végzett kutatómunkát követően került sor szintén telefonon. A tanácsadói tevékenység során a belső ellenőr az objektivitás biztosítására törekedett.

A tanácsadó tevékenység folyamata egyébként az önkormányzat hatályos Belső Ellenőrzési Kézikönyvében szabályozásra került. A széles körben (22 település) elvégzett belső ellenőri feladatellátás a továbbiakban is csak nagyon indokolt esetben engedi meg az egyedi tanácsadói tevékenységre kapacitás tervezését.

3 Belső kontrollrendszer működésének értékelése a 2023. évi ellenőrzési tapasztalatok alapján

3.1 A belső kontrollrendszer szabályszerűségének, gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének növelése, javítása érdekében tett fontosabb javaslatok

Az ellenőrzések megállapításai alapján minden esetben következtetések és javaslatok meghatározására került sor, melyek hatékonyan szolgálták az ellenőrzött szervezeteknél előforduló hibák és hiányosságok ismétlődésének kiküszöbölését, a szabályszerű működés jövőbeni biztosítását. Ahol az ellenőrzés nem tárt fel hibát, ott megerősítést nyert, hogy a pénzügyi munkát a jogszabályi előírásoknak megfelelően végzik.

A kontrollrendszerek gyakorlati működésének és a bizonylati rend és okmányfegyelem áttekintése során kiderült, hogy a munkafolyamatba épített, előzetes és az utólagos ellenőrzési kötelezettségek alapvetően a mindennapi ügymenetek részei.

3.2 Belső kontrollrendszer öt elemének az értékelése

3.2.1 Kontrollkörnyezet

2023. évben az önkormányzatot érintően nem változott a kontrollkörnyezet, hiszen a gazdálkodási feladatot továbbra is a Zalaapáti Közös Önkormányzati Hivatal látta el. A szervezeti célkitűzéseket és felépítéseket megfogalmazó alapító okiratot, szervezeti és működési szabályzatot, ügyrendet a korábbi változásoknak megfelelően már kialakították. A dolgozók számára lebontott feladatokat, egyéni célokat tartalmazó munkaköri leírások is alapvetően megfelelőek, létszámtervezések esetén ezek felülvizsgálatát elvégzik, módosítják.

A Közös Önkormányzati Hivatal összefogásában, az Önkormányzat által is kiadmányozva, arra kiterjesztve sor került a belső kontrollrendszer írásos keretrendszerének összefoglalására, amely keretszabályozásként fogja össze az elveket, eljárásokat, és hivatkozik a további meglévő, valamint kialakításra kerülő önálló rendelkezésekre, szabályzatokra. A kontrollkörnyezet alapjai is meghatározásra kerültek, így a jogszabályi előírások maradéktalanul érvényesülnek.

A gazdálkodó szervezetnek belső szabályzatokban kell rendeznie a működéshez, gazdálkodáshoz kapcsolódó és pénzügyi kihatással járó feladatokat. A szerteágazó és összetett szakmai követelményeknek megfelelően a Közös Önkormányzati Hivatal összefogásában, az Önkormányzat által is kiadmányozva, arra kiterjesztve a gazdálkodásra irányuló ügyviteli, gazdálkodási és számviteli szabályzatokat kialakították, ezek tartalmát folyamatosan felülvizsgálják, szükség szerint módosítják. Szabályozásaikkal teljes körűen meghozták a szükséges és elvárt intézkedéseket. A jogszabályváltozások miatti aktualizálásokra azonban folyamatosan figyelmet kell fordítani.

3.2.2 Kockázatkezelés

A kockázatkezelés a vezetés fontos gyakorlati eszköze, amely a tervezés, a döntéshozatal, a végrehajtás alapvető része, ezért fontos, hogy a kockázatkezelés minden folyamatba beépítésre kerüljön. A Közös Önkormányzati Hivatal összefogásában, az Önkormányzat által is kiadmányozva, arra kiterjesztve rendelkeznek önálló szabályzatként a Bkr.7.§.(1) bekezdése által előírt Integrált kockázatkezelési szabályzattal. A kockázatok felmérését

(befolyásoló tényezők feltérképezése, rangsorolása), és a hatásmechanizmusok értékelését, kezelését a gyakorlatban a szabályozásnak megfelelően kell működtetni.

A 2023. évi belső ellenőrzési terv előkészítésénél az előterjesztés tartalmazta az ellenőrzési tervet megalapozó elemzések és a kockázatelemzés eredményének összefoglaló bemutatását, illetve az ellenőrzési terv összeállítását előzetesen a jegyző írásos véleményének figyelembevételével történt meg.

3.2.3 Kontrolltevékenységek

Mindegyik szervezetnél (önkormányzat, önkormányzati hivatal, intézmények) jelentkeztek a kontrolltevékenységek, azoknak minden szintjén, különböző intenzitással, különböző gyakorisággal és mélységben. Erre a gyakorlatra ráépítve A Közös Önkormányzati Hivatal összefogásában, az Önkormányzat által is kiadmányozva, arra kiterjesztve elkészítették önálló szabályzatként a Bkr.8.§. által előírt Kontrolltevékenységek szabályzatot.

A megelőző (preventív) kontrollok szigorúan és megbízhatóan működtek az ellenőrzési tapasztalatok alapján. A költségvetési előirányzatokra, a kötelezettségvállalásokra, a pályázat kiírási eljárásokra, a szerződéskötésekre, a be- és a kifizetésekre vonatkozó pénzügyi döntéseket csak előzetes pénzügyi engedélyezést végző jóváhagyása után lehetett végrehajtani. A feltáró (detektív) kontrollok a már bekövetkezett hibákat tárják fel, rámutatva a hiba, hiányosság előfordulásának tényén kívül a szervezetre gyakorolt már bekövetkezett hatásokra is. Az utólagos kontroll területén a belső ellenőrzés igyekezett hatékony munkavégzéssel segíteni a vezetést. A nemkívánatos események kijavítására minden esetben helyrehozó (korrekciós) kontrollok szükségesek.

3.2.4 Információ és kommunikáció

Az információáramlás módja jellemzően szóbeli utasítások, beszámoltatások, írásbeli átadások, valamint az informatikai rendszerek keretében működtetett információmozgatás, visszakereshetőség és visszacsatolás formájában valósult meg. A Közös Önkormányzati Hivatal összefogásában, az Önkormányzat által is kiadmányozva, arra kiterjesztve rendelkeznek önálló szabályzatként a Bkr.9.§. (1)-(2) bekezdései által előírt Kommunikációs és információs rendszer szabályzattal.

A szervezetek működése során keletkezett és a Hivatalhoz érkezett iratok nyilvántartásba kerülnek, melynek eljárását a rendelkezésre álló Egyedi iratkezelési szabályzat határozza meg. Az adatbiztonság követelményeinek érvényesülésére a meglévő Informatikai biztonsági szabályzat szolgál. Bevezetésre került a Közérdekű adatok közzétételéről és az adatigénylések teljesítésének rendjéről szóló szabályzat is, a megismerésre irányuló kérelmek intézésének és a kötelezően közzéteendő adatok nyilvánosságra hozatalának érdekében.

3.2.5 Nyomon követési rendszer (monitoring)

A monitoring stratégia elveit igyekezett támogatni a belső ellenőrzés azzal, hogy 2023. évben is nagy hangsúlyt fektetett a kontrolltevékenységek kiépítésének, működésének, a jogszabályoknak és a helyi belső szabályzatoknak való megfelelésének vizsgálatára.

A tevékenységi célok megvalósításának nyomon követését a szokásos, begyakorlott, a működési folyamatokba épített mindennapi operatív ellenőrzések biztosítják. A gyakorlatot összefogó belső szabályozásként a Közös Önkormányzati Hivatal összefogásában, az Önkormányzat által is kiadmányozva, arra kiterjesztve a Bkr. 3.§ e) pontjában, és a 10.§-ában meghatározott kötelezettség szerint kialakították az Operatív monitoring rendszer szabályzatot. Fejlesztési célszerű azonban a különböző területeken alkalmazandó és egymással szinkronban lévő indikátorokat.

Az belső ellenőrzések megállapításait, javaslatait a vezetők figyelembe vették, a szükséges intézkedéseket meghozták.

4 Az intézkedési tervek megvalósítása

A belső ellenőr a Belső Ellenőrzési Kézikönyv szerinti belső nyilvántartási rendszert kialakította, melyben a belső ellenőrzések tapasztalatainak hasznosulása, a megfogalmazott javaslatok és az elkészült intézkedési tervek végrehajtása nyomon követhető.

A belső ellenőr minden jelentés-tervezet átadásakor felhívta a figyelmet, hogy a jelentés elfogadásától, lezárásától számított 8 napon belül el kell készíteni és az ellenőrnek megküldeni az intézkedési tervet, melyet a Bkr. 45.§-a szerint kell kezelni, létrehozni. Továbbá előzetes tájékoztatást ad arról, hogy a Bkr. 46.§.(1) bekezdés előírása szerint az intézkedési tervben meghatározott egyes feladatok végrehajtásáról az intézkedési tervben meghatározott legutolsó határidő lejártát követő 8 napon belül írásban be kell számolnia.

Egeraracs, 2024. április 10.

Szabó Béla
belső ellenőr

